

Evaluatie kleine windturbines

Aan	de gemeenteraad
Van	college van burgemeester en wethouders
Datum	1 juli 2025
Onderwerp	Evaluatie kleine windturbines
Djuma-kenmerk	GZDGWB/ 1979589

Onderwerp

Evaluatie beleidskader kleine windturbines

Inleiding

In de vergadering van 27 februari 2024 heeft de gemeenteraad van West Betuwe het beleidskader kleine windturbines vastgesteld.

Dit beleidskader maakt het mogelijk om onder de volgende voorwaarden een kleine windturbines te plaatsen:

- Alleen werkende agrarische bedrijven kunnen een aanvraag doen.
- De windturbine mag uitsluitend voor de eigen energiebehoefte worden gebruikt, niet voor commerciële doeleinden.
- Er moet een duidelijke link zijn tussen het energieverbruik van het bedrijf en de verwachte energieopwekking van de windturbine.
- Bij de aanvraag moet de mogelijkheid van zonnepanelen op daken onderzocht zijn.
- De windturbine moet: een horizontale as hebben, minimaal drie wieken, een maximale ashoogte van 20 meter, een rotordiameter van maximaal 16 meter en een tiphoogte van maximaal 28 meter.
- Per agrarisch bouwvlak is slechts één kleine windturbine toegestaan.

Bij de besluitvorming is afgesproken dat het nieuwe beleidskader na een jaar geëvalueerd wordt. Daarbij is afgesproken dat de uitkomsten van de intaketafel in de evaluatie meegenomen dienen te worden. Aangezien er tot op heden één aanvraag is binnengekomen, is in deze evaluatie de informatie uit die specifieke intaketafel verwerkt.

Daarnaast is onderzocht of het beleidskader het beoogde doel heeft bereikt en aansluit bij de behoeften van agrarische bedrijven. Hiervoor zijn interviews gehouden met bedrijven die tussen 2021 en heden interesse hebben getoond in een kleine windturbine. De bevindingen zijn daarna besproken met de Land- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO) en de Nederlandse Fruittelers Organisatie (NFO)

Kernboodschap

Het beleidskader voor kleine windturbines geeft aan waar kleine windturbines mogen worden geplaatst in de gemeente West Betuwe en onder welke voorwaarden. In de evaluatie is gekeken of het huidige beleid past bij de behoeften van agrarische bedrijven.

Resultaat intaketafel

“Niet akkoord, past niet binnen het beleid. Gezien de windturbine niet is gelegen binnen 25 meter van het bouwvlak en niet gelegen achter de bebouwing. Daarnaast is in de onderbouwing niet ingegaan op alle afwegingskaders uit het beleid. Voorstel om het plan aan te passen en vervolgens als principeverzoek bij de gemeente in te dienen.”

Het beleidskader hanteert vanuit ruimtelijke ordening en landschapsbehoud het uitgangspunt dat windturbines binnen het bouwvlak worden geplaatst, nabij de bedrijfsbebouwing. Indien dit niet mogelijk is, mag de windturbine maximaal 25 meter buiten het bouwvlak geplaatst worden. Op deze manier heeft de windturbine een visuele relatie met de bedrijfsbebouwing. Verder moet de windturbine aan de achterzijde van het perceel komen te staan (zie paragraaf 5.2 ‘ruimtelijke voorwaarden’).

De belangrijkste bevindingen uit de gesprekken met potentiële aanvragers zijn:

- **Kosten:** De aanschafkosten van kleine windturbines worden door meerdere bedrijven als (te) hoog ervaren. Daarnaast is er bij hen onduidelijkheid over bijkomende procedurele kosten, zoals leges.
- **Beperkingen perceel:** Ondernemers geven aan dat zij op hun terrein weinig ruimte of vrijheid ervaren voor het plaatsen van een windturbine. Het uitgangspunt is dat de windturbines binnen het bouwvlak worden geplaatst, nabij bedrijfsbebouwing. Indien dit niet mogelijk is, mag de windturbine maximaal 25 meter buiten het bouwvlak geplaatst worden. Ook ziet een van de gesproken ondernemers het als een belemmering dat momenteel alleen agrarische bedrijven voor een kleine windturbine in aanmerking komen.
- **Meerdere turbines:** Een van de ondervraagde ondernemers gaf aan interesse te hebben in het plaatsen van meerdere kleine windturbines, bijvoorbeeld drie per locatie.
- **Specificaties windturbine:** De maximale hoogte van 20 meter wordt door de gesproken ondernemers over het algemeen niet als probleem ervaren. Wel wordt het type windturbine – zoals het aantal wieken of het ontwerp – genoemd als belangrijk aandachtspunt.
- **Duurzaamheidsmotivatie:** De geïnteresseerde bedrijven profileren zich als koplopers op het gebied van duurzaamheid. Voor hen past een windturbine goed binnen hun bredere duurzaamheidsdoelstellingen.
- **Combinatie met zon:** Ondervraagde ondernemers zien een duidelijke meerwaarde in het combineren van wind- en zonne-energie. Windturbines leveren immers ook energie op momenten waarop zonnepanelen dat niet doen. Dit vergroot volgens hen

de energiezekerheid. Daarbij wordt verwezen naar het belang van een energiemix zoals benoemd in de Regionale Energiestrategie (RES).

- Bekendheid van het beleid: Onder de ondervraagden bestaan vragen over de bekendheid, duidelijkheid en communicatie van het gemeentelijke beleid rond kleine windturbines.
- Gemeentelijke rol: Tot slot benadrukken de ondervraagde bedrijven het belang van een actieve en ondersteunende rol van de gemeente. Ze vragen onder andere naar mogelijkheden voor compensatie, bijvoorbeeld voor leges.

Een verdere uitleg van deze punten is te vinden in bijlage 2 'samenvatting gesprekken met bedrijven'.

In totaal zijn er vier ondernemers die interesse hebben getoond in een kleine windturbine gesproken voor deze evaluatie. Hiervan heeft één bedrijf een aanvraag ingediend, de overige drie (nog) niet. Het huidige beleid voldoet deels aan de behoefte van de bedrijven. Zowel LTO als NFO geven aan dat zij de hierboven genoemde argumenten niet herkennen, mede vanwege de beperkte belangstelling voor kleine windturbines vanuit de agrarische sector in de regio. Volgens beide organisaties vormen de hoge investeringskosten en het beperkte rendement (hoogte) voor veel agrariërs een belemmering. Daarnaast merkt LTO op dat de omvang van het uitsluitingsgebied een beperkende factor kan zijn. NFO geeft aan dat bij fruitteilers de teeltondersteunende voorzieningen (TOV's) als kansrijker worden gezien.

Conclusie

Windenergie wordt door de bedrijven gezien als een toegevoegde waarde bovenop zonne-energie. De energie wordt op een ander moment opgewekt. Hierdoor zorgt het voor een betere voorziening door de dag heen.

Het beleidskader voldoet op dit moment nog niet volledig aan de behoefte van de gesproken (agrarische) bedrijven in de gemeente. Uit de gesprekken met ondernemers zijn beperkingen gekomen waarop het beleid kan worden aangepast om beter te voldoen aan de behoeftes van potentiële aanvragers. De belangrijkste redenen die worden aangegeven zijn: 1) Beperking tot alleen agrarische bedrijven. 2) Maximaal één windturbine per perceel. 3) Beperking van de specificaties van de windturbine.

Daarnaast voelen de gesproken (agrarische) bedrijven zich niet voldoende gestimuleerd om gebruik te maken van duurzame energie. De belangrijkste redenen hiervoor zijn:

- 1) De ondernemers ervaren een gebrek aan communicatie rondom dit beleidsstuk.
- 2) De ondernemers ervaren een gebrek aan ondersteuning, zowel op financieel vlak als op het gebied van kennis.

De ondernemers gaven aan dat ze graag zouden zien dat de gemeente aantoont dit thema belangrijk vinden. Een mogelijke subsidie kwam hier als voorbeeld door een bedrijf ter sprake.

De bedrijven ervaren het als positief dat er beleid is voor de kleine windturbines. Daarnaast zijn ze positief dat het beleid actief wordt geëvalueerd en wordt nagedacht

Consequenties

Om beleid te maken dat past bij de behoeften van de bedrijven zal het beleid moeten worden herzien.

Communicatie

De uitkomsten van deze evaluatie worden gedeeld met de vier bedrijven die zijn gesproken en de contactpersonen bij de NFO en LTO. Daarbij wordt gemeente breed een persbericht verspreid over de uitgevoerde evaluatie.

Vervolg

Op basis van deze evaluatie de gemeenteraad kaders te laten stellen ter voorbereiding op mogelijke beleidswijziging van het beleidskader kleine windturbine.